

NYHEDSBREV

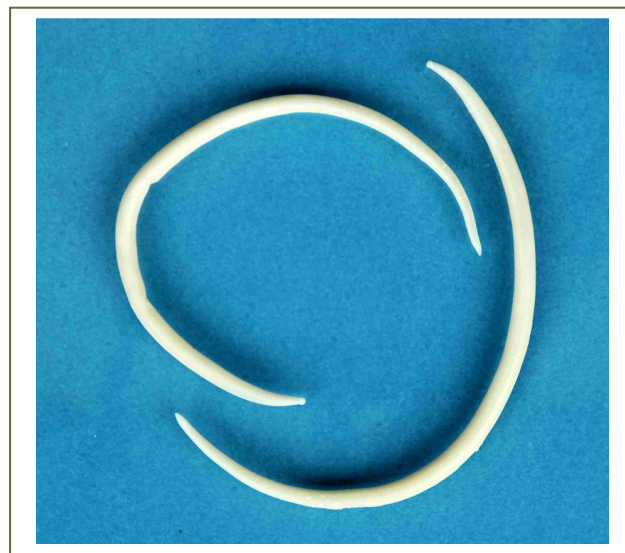
Dyrlægerne Nørhald, Østermarksvej 24B, 8983 Gjerlev

Fakta om indvoldsorm

Fra tid til anden oplever vi hesteejere gå i panik over, at deres hest har orm. Billedet af indvoldsorm i hestens mave vækker væmmelse hos mange hesteejere, men det er her vigtigt at slå fast, at indvoldsorm findes hos langt de fleste heste uden at være til gene.

Det er nu tid til at få undersøgt gødningsprøver, inden de små blodorm (cyathostomerne) går i dvale i tarmslimhinden, hvor vi ikke kan behandle dem. Mange hesteejere er vant til dette, men hvert år oplever vi de samme spørgsmål fra nye hesteejere, når svaret på gødningsprøven foreligger. Svarene på disse spørgsmål forsøger vi at give i dette nyhedsbrev.

Min hest har orm – skal hele flokken ikke bare behandles?

Nej. Det vil svare til at behandle hele stalden for lungebetændelse, hvis bare én hest hoster. Hvis man ormebehandler hele flokken på en gang, vil man sænke smittepresset i sin besætning, men vi gør det ikke af to grunde. For det første er det ikke lovligt at flokbehandle heste uden kendskab til ormebyrden hos den enkelte hest. For det andet er flokbehandling den sikre vej mod ormemiddelresistens, som allerede er påvist flere steder i Danmark. Der er ingen nye ormemidler i støbeskeen, så det er ikke utænkeligt, at vi indenfor en årrække vil opleve heste, som dør af indvoldsorm af den simple grund, at vi ikke har effektive ormemidler til rådighed.

Kan man udrydde orm i sin besætning?

Nej. Selvom man behandler hele flokken samtidig flere gange i træk, kan man ikke udrydde orm i sin besætning. For det første har ingen ormekur 100% drabseffekt på indvoldsorm, og for det andet, vil der altid være ormeæg i omgivelserne, som kan gensmitte hesten efter ormekurens virkning er aftaget.

Hvorfor så undersøge gødningsprøver for orm?

Formålet med gødningsundersøgelserne er at udpege, hvilke heste som har mange orm i sig. Det forholder sig nemlig således, at 20% af hestene i en besætning har 80% af ormene. Formålet er IKKE at udrydde orm i besætningen, men at holde ormebyrden nede på et niveau, hvor det ikke giver symptomer i besætningen.

Kan man ikke bare udtage en stikprøve?

Nej. På grund af fordelingen 20% : 80% er en stikprøve intet værd. Hele besætningen skal undersøges samtidig.

Hvilke heste skal så behandles?

Heste med en ægtælling over 200 EPG skal behandles. Heste med lavere ægduskillelse har kun få orm i sig, og de lever fint med denne ormebyrde uden behandling. Nogle heste har ved gødningsundersøgelse slet ingen æg (0 EPG), og disse heste har en slags "naturlig resistens" overfor indvoldsorm. Hvis man ormebehandler disse heste, risikerer man, at de mister denne "resistens".

Kan man ikke bare behandle de magre heste i besætningen?

Nej. Man kan ikke ud fra hesten huld sige noget om dens ormebyrde. Ofte oplever vi, at det er nogle af de mest trivelige heste i en besætning, som har mange orm i sig, og disse heste fungerer som raske smittebærere. Man kan således ikke på forhånd udpege, hvilke heste som har en behandlingskrævende ormebyrde, og hvilke heste som ikke har. Formålet med gødningsundersøgelserne er at udpege de raske smittebærere, som så behandles. Behandlingen foretages ikke for deres egen skyld, men primært for at nedbringe smittepresset i besætningen. På den måde undgår man ormeproblemer for alle de andre heste i besætningen.

Hvilke heste får så symptomer?

Om en hest får symptomer som følge af indvoldsorm, er et samspil mellem immunitet og smittepres. Ved et højt smittepres vil selv heste med et godt immunforsvar kunne udvikle symptomer, og hos heste med et ringe immunforsvar vil selv et lavt smittepres kunne foranledige symptomer. De fleste heste opnår med alderen en erhvervet immunitet overfor indvoldsorm, og det vil sige, at vi oftest ser ormeproblemer hos føl, plage og ungheste.

Kan man forebygge ormeproblemer?

Ja. Æg og larver fra ormene overlever dårligt i varmt og tørt vejr. Man kan derfor nedbringe smittepresset, hvis man har mulighed for skifte fold i løbet af græsningssæsonen (bedst midt i juli). Flytningen i sig selv vil nedbringe ormebyrden betragteligt, så behandling i mange tilfælde ikke er nødvendig. Alternativt til foldskifte kan man ved indsamling af gødningsklatter en gang ugentligt også kunne nedbringe smittepresset. Samgræsning med drøvtyggere er også rigtig godt, da disse æder buskgræsset omkring hestenes gødning, hvor der findes en høj koncentration af æg og larver.

Hvad med bændelorm?

I de senere år har der været megen fokus på bændelorm hos heste, som forekommer hos ca. 50% af alle danske heste. Hvorvidt bændelorm giver anledning til sygdom hos heste er kontroversielt, og de anses derfor kun for mildt sygdomsfremkaldende. Diagnostikken af bændelorm har imidlertid været noget af en hæmsko. I begyndelsen blev diagnosen baseret på en blodprøve. I blodprøven målte man antistoffer overfor bændelorm, som fortalte, om hesten på et tidligere tidspunkt i sit liv havde mødt en bændelorm. Om hesten aktuelt havde bændelorm kunne blodprøven ikke afgøre med sikkerhed, og grænseværdien for hvornår behandling var påkrævet, var der ikke enighed om. En modificeret gødningsundersøgelse for bændelorm, som vi anvender hos os, kan heller ikke sikkert afgøre, om hesten har bændelorm, MEN den kan med rimelig sikkerhed afgøre, om hesten har så mange bændelorm, at behandling er påkrævet.

Medicinhåndteringskursus

Vi mangler kun få tilmeldinger før næste medicinhåndteringskursus afholdes. Henvend dig derfor til klinikken, hvis du ønsker at deltage

Reminder

Du kan tilmelde dig vores reminderservice, så du får en påmindelse om tandraspning eller vaccination pr. SMS eller e-mail. Tilmeld dig på info@hestedoktor.dk eller 20704044.

